

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 249/06-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť V. M., K., zastúpeného advokátom JUDr. F. Ch., K., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, personálnym rozkazom riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody K. č. 161 z 24. septembra 2003, rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. GR ZVJS-3-48/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽ 113/04 z 28. februára 2005 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 123/05 z 23. februára 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2006 doručená sťažnosť V. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) personálnym rozkazom riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody K. č. 161 z 24. septembra 2003 (ďalej aj „personálny rozkaz“), rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže Bratislava (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) č. GR ZVJS-3-48/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 SŽ 113/04 z 28. februára 2005 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 123/05 z 23. februára 2006.

Skutkový stav, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv, je v sťažnosti opísaný od 24. septembra 2003, keď bol namietaným personálnym rozkazom prepustený podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Sťažovateľ podal proti namietanému personálnemu rozkazu odvolanie, na základe ktorého generálne riaditeľstvo rozhodnutím č. GR ZVJS-3-48/50-2003 z 25. novembra 2003 podľa § 243 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. jeho odvolanie zamietlo a súčasne personálny rozkaz potvrdilo.

Nadväzne na to sa sťažovateľ (spolu s ďalšími osobami) žalobou (bez uvedenia dátumu) domáhal preskúmania zákonnosti označeného rozhodnutia generálneho riaditeľstva. Jeho žalobu však najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 SŽ 113/04 z 28. februára 2005 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ako nedôvodnú zamietol. Pretože sťažovateľ nesúhlasil s odôvodnením uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu, podal proti nemu 14. apríla 2005 odvolanie, v ktorom okrem iného ozrejmil, čo bolo skutočnou príčinou zaobstarania si maturitného vysvedčenia protizákonným spôsobom, a poukázal na viaceré ustanovenia zákona č. 73/1998 Z. z., ktoré podľa neho „... *služobný orgán nesprávne a nezákonne aplikoval...*“ na daný prípad, pričom „... *nezhodnotil všetky*

skutočnosti a okolnosti...“ svedčiace v jeho prospech. Podľa sťažovateľa bolo jeho prepustenie zo služobného pomeru neprímerane prísnu sankciou.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 123/05 z 23. februára 2006, ktorým potvrdil napadnutý prvostupňový rozsudok.

Sťažovateľ vyjadril presvedčenie, že postupom označených orgánov verejnej moci, proti ktorým smeruje jeho sťažnosť, bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo podľa čl. 46 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, a domáha sa, aby ústavný súd rozhodnutím vo veci samej deklaroval porušenie jeho označených práv.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ okrem iného napadol personálny rozkaz riaditeľa č. 161 z 24. septembra 2003, rozhodnutie generálneho riaditeľstva č. GR ZVJS-3-48/50-2003 z 25. novembra 2003 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ 113/04 z 28. februára 2005, ktorým bolo rozhodnuté o jeho žalobe o preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia generálneho riaditeľstva tak, že ju zamietol. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý personálny rozkaz a rozhodnutie generálneho riaditeľstva, keďže proti nim boli prípustné riadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ využil, a rovnako tak nemá ústavný súd právomoc preskúmať ani označený prvostupňový rozsudok najvyššieho súdu, pretože o odvolaní proti nemu rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 123/05 z 23. februára 2006. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho) sp. zn. 1 SŽ-o-NS 123/05 z 23. februára 2006, možno zo sťažnosti vyvodiť, že sťažovateľ vidí porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie a základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu v spôsobe, akým sa najvyšší súd vysporiadal s vykonanými

dôkazmi v rámci ich hodnotenia a následného vyvodenia zodpovedajúcich skutkových a právnych záverov v jeho meritórnom konečnom rozhodnutí.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je ústavný súd súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo s úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv mohol podľa Občianskeho súdneho poriadku účinne domáhať, a aj sa jej domáhal, využitím riadneho opravného prostriedku - odvolania. Najvyšší súd bol teda v rámci odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 1 Sž-o-NS 123/05 súdom, ktorý rozhodoval (v zmysle čl. 127 ústavy) o ochrane práv a slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa (rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-NS 123/05 z 23. februára 2006) sú zlučiteľné s označeným článkom dohovoru a ústavy.

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Predmetné rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej (napríklad v dôsledku

chyby v uvažovaní) alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom v správnom súdnictve. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006